

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Betänkandet Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1)

Sammanfattning

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men har följande synpunkter.

Vi avstyrker förslaget om en ny bestämmelse i 33 § förvaltningslagen (2017:900), FL, och vi anser att det alternativa förslaget om ny bestämmelse i 39 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, kräver ytterligare utredning.

Transportstyrelsens synpunkter

Det är viktigt för offentliganställda att skyddet stärks mot hot, våld och trakasserier. Förslagen som ges är efterlängtrade och välmotiverade. Det är dock tveksamt om skyddet för de anställda blir tillräckligt genom de förslag som lämnas.

13.9.3 En möjlighet att i vissa fall underrätta om beslut utan att ange beslutsfattarens namn

Vi ser ett behov av mer långtgående förslag när det gäller att minska exponeringen av offentliganställdas namn, och därmed utsattheten för offentliganställda.

Utredningen föreslår en ny bestämmelse i 33 § FL som möjliggör att uppgift om namn på beslutsfattare, föredragande eller andra som medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet, inte behöver anges i en skriftlig underrättelse om beslut. Dock kan beslutet fortfarande begäras ut i sin helhet med namn. Vi anser det tveksamt om detta merarbete och tidsfördröjning verkligen hindrar en motiverad person att begära ut fullständiga uppgifter och att denne sedan skulle agera annorlunda. Det vore

således önskvärt om skyddet för de anställda i denna del ytterligare kunde stärkas.

Utredningens uppdrag i denna del var att lämna förslag som minskar exponeringen av offentliganställdas namn för de som löper en förhöjd risk för att utsättas för våld, hot och trakasserier. Mot denna bakgrund anser sig utredningen förhindrad att göra en bredare analys av 33 § FL (s. 375). Detta anser Transportstyrelsen är olyckligt. Transportstyrelsen anser, i likhet med utredningen, att det hade varit fördelaktigt med en tydligare reglering av vad underrättelseskyldigheten i 33 § FL innefattar, med angivande av en huvudregel och undantag. Frågorna om underrättelseskyldigheten som huvudregel ska innefatta angivande av namn och i vilka situationer man i sådant fall kan göra avsteg från huvudregeln, utöver de då det finns säkerhetsaspekter man får beakta, kvarstår alltså. Att utredningen endast kan lämna ett förslag om att namn inte behöver anges i underrättelsen utifrån vissa säkerhetsaspekter leder vidare till en otydlighet i utformningen av paragrafen. Trots att det inte finns någon uttrycklig huvudregel om angivande av namn i 33 § föreslås alltså en undantagsbestämmelse. Vid en läsning av paragrafen, och inte dess motiv, kommer den rimligtvis tolkas som att huvudregeln är att namn ska anges, trots att utredningen har ansett sig vara förhindrad att lämna ett sådant förslag.

14.14.1 Personaladministrativ sekretess

Sekretesskyddet i 39 kap. 3 § OSL omfattar inte uppgifter i personaladministrativ verksamhet om personnummer eller födelsedatum. Sådana uppgifter kan omfattas av sekretess hos vissa särskilt utpekade myndigheter. Transportstyrelsen är inte en sådan utpekad myndighet.

Genom tillgång till personnummer öppnar sig många möjligheter för en illvillig att trakassera en anställd. Det förekommer att Transportstyrelsens anställda, framför allt de som arbetar med handläggning av körkortsärenden men även inom andra områden, utsätts på olika sätt. Mot den bakgrunden instämmer inte Transportstyrelsen i utredningens bedömning att det inte finns ett behov av ändring av den personaladministrativa sekretessen och anser att det särskilt bör övervägas ett utökat skydd för uppgift om personnummer och födelsedatum.

14.15 Alternativt förslag om ett starkare skydd för uppgifter inom den personaladministrativa verksamheten

Som framgår ovan anser Transportstyrelsen att det finns ett behov av ändring av 39 kap. 3 § OSL. Det hade även varit önskvärt om utredningens förslag avseende ett nytt fjärde stycke i 39 kap. 3 § OSL utretts ytterligare avseende hos vilka myndigheter det ska gälla ett utökat sekretesskydd.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog förhandlingschef Benny Berglind, den senare föredragande.